

Kontakty z Mediami
i Informacja

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej
KOMUNIKAT PRASOWY nr 157/20
Luksemburg, 9 grudnia 2020 r.

Wyrok w sprawie C-132/19 P
Groupe Canal + / Komisja

Trybunał stwierdził nieważność decyzji Komisji uznającej za wiążące zobowiązania zaproponowane przez przedsiębiorstwo w celu zachowania konkurencji na rynkach

Możliwość zwrócenia się do sądu krajowego przez kontrahentów przedsiębiorstwa, które zobowiązało się do nieprzestrzegania niektórych postanowień umownych, nie może zaradzić skutkom decyzji Komisji uznającej te zobowiązania za wiążące dla wynikających z umowy uprawnień tych kontrahentów

Paramount Pictures International Ltd i dominująca względem niej spółka, Viacom Inc. (zwane dalej łącznie „grupą Paramount”) zawarły umowy licencyjne dotyczące treści audiowizualnych z wiodącymi nadawcami telewizji kodowanej w Unii Europejskiej, do których zaliczają się Sky UK Ltd i Sky plc (zwane dalej łącznie „grupą Sky”) oraz z Groupe Canal + SA.

W dniu 13 stycznia 2014 r. Komisja Europejska wszczęła dochodzenie dotyczące ewentualnych ograniczeń naruszających świadczenie usług telewizji kodowanej w ramach rozpatrywanych umów licencyjnych w celu oceny ich zgodności z art. 101 TFUE i art. 53 Porozumienia o Europejskim Obszarze Gospodarczym (EOG). Dochodzenie to skłoniło Komisję w dniu 23 lipca 2015 r. do skierowania do grupy Paramount pisma w sprawie przedstawienia zarzutów w odniesieniu do niektórych postanowień umów licencyjnych, które grupa Paramount zawarła z grupą Sky. W niniejszym przypadku chodzi o dwa powiązane ze sobą postanowienia, z których pierwsze dotyczyło wykluczenia możliwości udzielenia przez grupę Sky pozytywnych odpowiedzi na spontaniczne zainteresowanie odbiorców zamieszkujących na terytorium EOG, lecz poza obszarem Zjednoczonego Królestwa i Irlandii, zawarciem umów na świadczenie usług rozpowszechniania programów telewizyjnych lub ograniczenia swobody grupy Sky w tym zakresie, natomiast drugie z tych postanowień wymagało od grupy Paramount, by umieszczała w umowach zawieranych przez nią z nadawcami z siedzibą w EOG, ale poza obszarem Zjednoczonego Królestwa, postanowienie zawierające analogiczny zakaz w odniesieniu do tych nadawców w przedmiocie takiego zainteresowania konsumentów zamieszkałych na terytorium Zjednoczonego Królestwa lub Irlandii. W tym względzie Komisja uznała, że porozumienia prowadzące w drodze takich postanowień do całkowitej wyłączności terytorialnej mogą stanowić ograniczenie konkurencji „ze względu na cel” w rozumieniu art. 101 TFUE i art. 53 porozumienia EOG, ponieważ prowadzą do ponownych podziałów rynków krajowych i pozostają w sprzeczności z traktatowym celem ustanowienia jednolitego rynku. Pismem z dnia 4 grudnia 2015 r. Komisja poinformowała Groupe Canal +, jako inną zainteresowaną osobę, o tej ocenie oraz o wstępnych wnioskach.

Ze swej strony grupa Paramount proponowała zobowiązania uwzględniające wyrażone przez Komisję zastrzeżenia. W tym zakresie grupa Paramount stwierdziła, że jest w szczególności gotowa, by nie realizować ani nie dochodzić realizacji prowadzących do całkowitej ochrony terytorialnej nadawców postanowień umów licencyjnych zawartych między nią a owymi nadawcami.

Zgromadziwszy uwagi innych zainteresowanych osób, w tym Groupe Canal +, Komisja w drodze decyzji z dnia 26 lipca 2016 r.¹. (zwanej dalej „sporną decyzją”) zatwierdziła i uznała za wiążące

¹ Decyzja Komisji z dnia 26 lipca 2016 r. dotycząca postępowania przewidzianego w art. 101 TFUE oraz w art. 53 porozumienia EOG (sprawa AT.40023 – Transgraniczny dostęp do telewizji kodowanej).

w ten sposób zaproponowane zobowiązania, jak stanowi art. 9 rozporządzenia nr 1/2003². Grupa Paramount powiadomiła wówczas Groupe Canal + o treści zobowiązań uznanych w ten sposób za wiążące i o ich wpływie, w niniejszym przypadku o tym, że nie zamierza już zapewniać przestrzegania całkowitej wyłączności terytorialnej przyznanej Groupe Canal + na rynku francuskim. Z uwagi na to, że takie zobowiązania podjęte w ramach postępowania toczącego się wyłącznie z udziałem Komisji i grupy Paramount nie mogą być podstawą wysuwanych wobec niej roszczeń, Groupe Canal + wniosła do Sądu Unii Europejskiej skargę mającą na celu stwierdzenie nieważności spornej decyzji, która to skarga została oddalona w wyroku Sądu z dnia 12 grudnia 2018 r.³. W wyroku z dnia 9 grudnia 2020 r. Trybunał stwierdził jednak, że dokonana przez Sąd ocena proporcjonalnego charakteru naruszenia interesów osób trzecich wynikającego ze spornej decyzji jest obciążona naruszeniem prawa. W konsekwencji, uwzględniając żądania odwołania wniesionego przez Groupe Canal +, Trybunał uchylił zaskarżony wyrok oraz, wydając orzeczenie ostateczne w sprawie, stwierdził nieważność decyzji. W tym kontekście Trybunał przedstawił dodatkowe wyjaśnienia co do powiązania odpowiednich prerogatyw Komisji i sądów krajowych we wprowadzeniu w życie reguł konkurencji Unii.

Ocena Trybunału

W pierwszej kolejności Trybunał orzekł, że Sąd słusznie oddalił zarzut dotyczący nadużycia władzy, który dotyczył zasadniczo wykazania, iż Komisja, wydając sporną decyzję, pominęła proces legislacyjny dotyczący kwestii blokowania geograficznego. W tym względzie Trybunał dopuścił w szczególności, że Sąd zauważył, iż dopóki proces legislacyjny dotyczący kwestii blokowania geograficznego nie doprowadzi do przyjęcia tekstu legislacyjnego, pozostaje bez uszczerbku dla uprawnień przyznanych Komisji na mocy art. 101 TFUE i rozporządzenia nr 1/2003. Tymczasem w niniejszym przypadku jest bezsporne, że sporna decyzja została wydana na mocy takich uprawnień przed zakończeniem danego procesu legislacyjnego.

W drugiej kolejności Trybunał orzekł, że także przy dostatecznym i niezawierającym jakiegokolwiek naruszenia prawa uzasadnieniu Sąd oddalił argumenty Groupe Canal + mające na celu wykazanie zgodności z prawem istotnych postanowień w świetle art. 101 ust. 1 TFUE, a zatem brak podstawy zastrzeżeń leżących u podstaw spornej decyzji. Ponieważ rozpatrywane umowy licencyjne zawierały postanowienia mające na celu wyeliminowanie transgranicznego świadczenia usług nadawania danej treści audiowizualnej oraz przyznawały w tym celu nadawcom całkowitą ochronę gwarantowaną wzajemnymi zobowiązaniami, Sąd mógł słusznie uznać, że takie postanowienia mogą, bez uszczerbku dla wydania ewentualnej późniejszej decyzji stwierdzającej ostatecznie w następstwie szczegółowego badania naruszenie art. 101 ust. 1 TFUE lub brak naruszenia tego postanowienia, powodować po stronie Komisji zastrzeżenia dotyczące konkurencji. Podobnie Trybunał zaznaczył wstępny charakter swoisty dla oceny antykonkurencyjnego charakteru rozpatrywanego zachowania w ramach decyzji wydanej na podstawie art. 9 rozporządzenia nr 1/2003. W konsekwencji Sąd także słusznie przyjął, że art. 101 ust. 3 TFUE znajduje zastosowanie tylko wtedy, gdy uprzednio stwierdzono naruszenie art. 101 ust. 1 TFUE, aby wywieść stąd wniosek, że w ramach kontroli zgodności z prawem takiej decyzji nie spoczywał na Sądzie obowiązek orzekania w przedmiocie zarzutów dotyczących warunków stosowania art. 101 ust. 3 TFUE.

W trzeciej kolejności Trybunał dopuścił fakt, że Sąd uznał, iż istotne postanowienia mogły skutecznie powodować zastrzeżenia Komisji dotyczące konkurencji odnoszące się do całego obszaru EOG, przy czym na Komisji nie ciążył obowiązek analizy każdego z rozpatrywanych rynków krajowych z osobna. W zakresie, w jakim istotne postanowienia miały na celu podział rynków krajowych, Sąd słusznie przypominał bowiem, że takie porozumienia mogą zagrozić prawidłowemu funkcjonowaniu jednolitego rynku, naruszając w ten sposób jeden z głównych celów Unii, niezależnie od sytuacji zaistniałej na rynkach krajowych.

² Rozporządzenie Rady (WE) nr 1/2003 z dnia 16 grudnia 2002 r. w sprawie wprowadzenia w życie reguł konkurencji ustanowionych w art. [101 i 102 TFUE] (Dz.U. 2003, L 1, s. 1).

³ Wyrok z dnia 12 grudnia 2018 r., Groupe Canal +/Komisja, [T-873/16](#).

W czwartej i ostatniej kolejności Trybunał zbadał zarzut dotyczący naruszenia prawa, które Sąd miał popełnić, w szczególności w świetle zasady proporcjonalności w ramach oceny wpływu spornej decyzji na wynikające z umowy uprawnienia osób trzecich takich jak Groupe Canal +. Trybunał przypomniał przede wszystkim, że w ramach art. 9 rozporządzenia nr 1/2003 Komisja ma za zadanie weryfikować zaproponowane zobowiązania nie tylko pod kątem możliwości uwzględnienia za ich pomocą zastrzeżeń dotyczących konkurencji, lecz także w odniesieniu do wpływu na interesy osób trzecich, tak aby uprawnienia, które przysługują tym osobom, nie zostały pozbawione treści. Tymczasem, jak zauważył sam Sąd, uznanie przez Komisję za wiążące zobowiązania podmiotu gospodarczego polegającego na odstąpieniu od stosowania niektórych postanowień umownych wobec jego kontrahenta, takiego jak Groupe Canal +, który miał jedynie status zainteresowanej osoby trzeciej, podczas gdy ten kontrahent nie wyraził na to zgody, stanowi ingerencję w swobodę umów wspomnianego kontrahenta, wykraczającą poza art. 9 rozporządzenia nr 1/2003.

W tych okolicznościach Trybunał zauważył, że Sąd nie mógł odesłać takich kontrahentów do sądów krajowych w celu dochodzenia ich uprawnień wynikających z umowy, bez naruszenia art. 16 rozporządzenia nr 1/2003 zakazującego tym sądom wydawania orzeczeń, które byłyby sprzeczne z wcześniejszą decyzją Komisji w tym zakresie. Orzeczenie sądu krajowego zobowiązujące podmiot gospodarczy do naruszania swych zobowiązań uznanych za wiążące w decyzji Komisji byłoby bowiem w sposób oczywisty sprzeczne z tą decyzją. Ponadto ze względu na to, że art. 16 ust. 1 zdanie drugie rozporządzenia nr 1/2003 zobowiązuje sądy krajowe, by unikały wydawania orzeczeń sprzecznych z decyzją rozważaną przez Komisję do celów stosowania w szczególności art. 101 ust. 3 TFUE, Sąd także naruszył prawo, gdy uznał, że sąd krajowy może stwierdzić, iż istotne postanowienia są zgodne z art. 101 ust. 1 TFUE, mimo że Komisja może jeszcze wznowić postępowanie na podstawie art. 9 ust. 2 tego rozporządzenia i, jak zamierzała pierwotnie, wydać w danym przypadku decyzję dotyczącą formalnego stwierdzenia naruszenia.

W konsekwencji Trybunał stwierdził, że **zaskarżony wyrok został wydany z naruszeniem prawa w zakresie oceny proporcjonalnego charakteru spornej decyzji w odniesieniu do naruszenia interesów osób trzecich, w związku z czym wyrok ten należy uchylić.**

Uznając, że stan postępowania pozwala na wydanie orzeczenia ostatecznego w sprawie, Trybunał zbadał wreszcie zarzut nieważności, oparty na naruszeniu zasady proporcjonalności. Wywodząc skutki z podstaw uzasadniających uchylenie zaskarżonego wyroku, **Trybunał zauważył w strukturze rozpatrywanych umów licencyjnych istotny charakter zobowiązań mających na celu zapewnienie wyłączności terytorialnej przyznanej nadawcom, których dotyczą zobowiązania uznane za wiążące w spornej decyzji.** Otóż Trybunał doszedł do wniosku, że **poprzez wydanie spornej decyzji Komisja pozbawiła treści wynikające z umowy uprawnienia osób trzecich, w tym Groupe Canal +, w stosunku do grupy Paramount, i tym samym naruszyła zasadę proporcjonalności,** w związku z czym należy stwierdzić nieważność spornej decyzji.

UWAGA: Odwołanie od wyroku lub postanowienia Sądu, ograniczone do kwestii prawnych, może zostać wniesione do Trybunału. Co do zasady, odwołanie nie ma skutku zawieszającego. Jeżeli jest ono dopuszczalne i zasadne, Trybunał uchyli orzeczenie Sądu. Jeżeli stan postępowania pozwala na wydanie orzeczenia w sprawie, Trybunał może sam wydać ostateczne rozstrzygnięcie w przedmiocie sporu. W przeciwnym razie przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania przez Sąd, który jest związany orzeczeniem Trybunału wydanym w ramach odwołania.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst](#) wyroku jest publikowany na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia.

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793